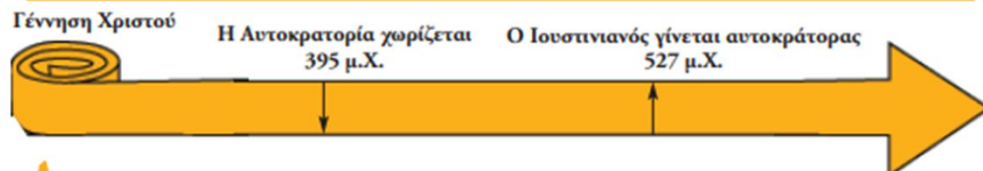

**Ο Ιουστινιανός μεταρρυθμίζει
τη διοίκηση
και
τη νομοθεσία
(Κεφ.13)**

13. Ο Ιουστινιανός μεταρρυθμίζει τη διοίκηση και τη νομοθεσία

Στις αρχές του βου αιώνα, η αυτοκρατορία αντιμετωπίζει προβλήματα. Γότθοι και Βάνδαλοι απειλούν τα δυτικά σύνορά της. Ο Ιουστινιανός κάνει μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση και τη νομοθεσία για να αντιμετωπίσει τα εσωτερικά προβλήματα.

Δύο αιώνες μετά τη μεταφορά της πρωτεύουσας, αυτοκράτορας στην Κωνσταντινούπολη έγινε ο **Ιουστινιανός** (527 μ.Χ.). Το βυζαντινό κράτος αυτή την περίοδο αντιμετώπιζε σοβαρά προβλήματα διοίκησης στο εσωτερικό και εχθρικών απειλών στα σύνορά του.

Ο νέος αυτοκράτορας διακρινόταν για τις γνώσεις του, την εργατικότητα του και την τόλμη του να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες. Διάλεξε ικανούς συνεργάτες και πήρε μέτρα για την καλή λειτουργία του κράτους και για την άμυνα των συνόρων της αυτοκρατορίας:

- **Κωδικοποίησε¹** τους παλιούς ρωμαϊκούς νόμους και τους συμπλήρωσε με νέους πιο δίκαιους, γραμμένους στα ελληνικά.
- Κατάργησε τα **προνόμια των Δήμων** και απαγόρευσε στους μεγαλοκτηματίες να παίρνουν τα κτήματα των μικροϊδιοκτητών γειτόνων τους, για χρέη που τους όφειλαν.
- Φορολόγησε τους πολίτες ανάλογα με τα εισοδήματά τους.
- Οργάνωσε τη λειτουργία της αγοράς, των λιμανιών και των εμπορικών δρόμων και επέβαλε δασμούς² για τα εισαγόμενα προϊόντα.
- Όρισε τους λογοθέτες³ υπεύθυνους για την εφαρμογή των νόμων.

Οι **μεταρρυθμίσεις** αυτές ικανοποίησαν τον λαό, αλλά ενόχλησαν τους δήμους και δυσαρέστησαν τους προνομιούχους. Έφεραν όμως στο κράτος πολλά χρήματα, με τα οποία ο Ιουστινιανός έκανε έργα σημαντικά για την εποχή του. Συγκεκριμένα:

- Οργάνωσε τον στρατό, με βυζαντινούς κυρίως στρατιώτες, και ασφάλισε τα σύνορα με μια σειρά φρουρίων.

¹ **κωδικοποίησε:** συγκέντρωσε τους νόμους κατά θέμα.

² **δασμός:** φόρος.

³ **λογοθέτης:** αξιωματούχος, αντίστοιχος με τον σημερινό υπουργό.

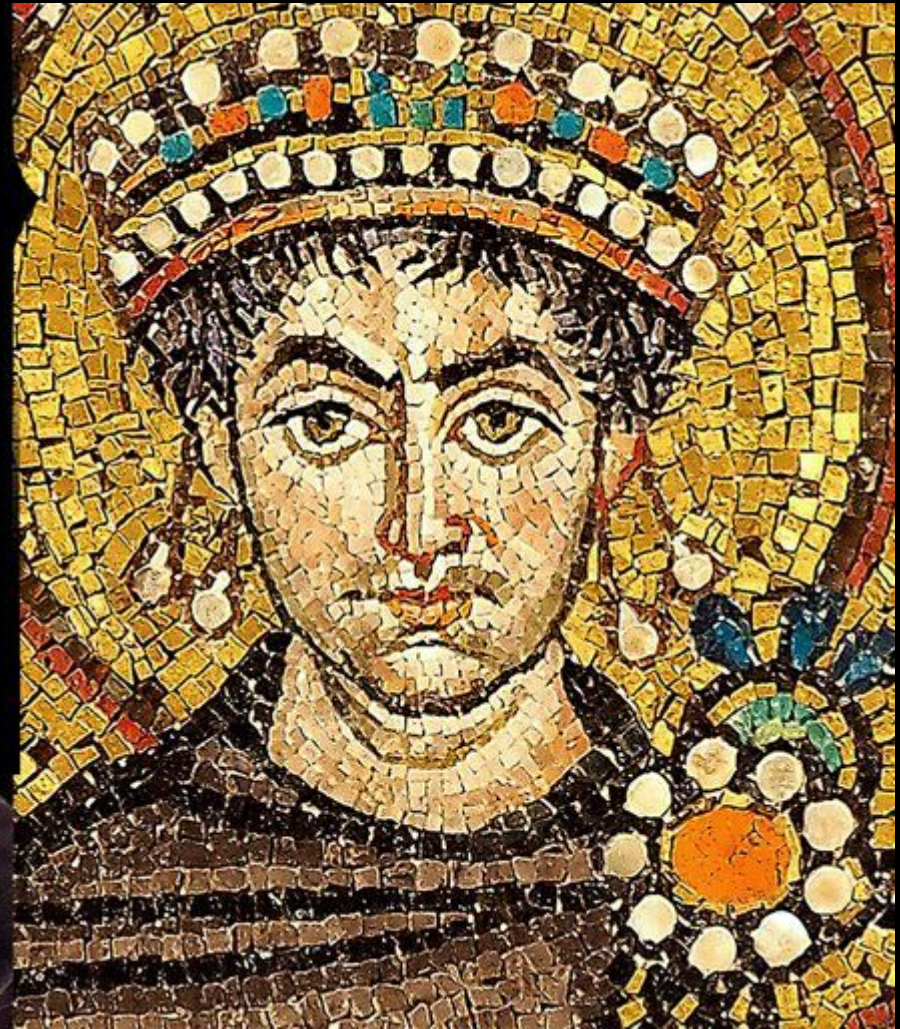
- Συντήρησε και βελτίωσε τους δρόμους που ένωναν την πρωτεύουσα με τις επαρχίες και τις μεγάλες πόλεις της αυτοκρατορίας.
- Έκοψε χρυσά «βυζαντινά» νομίσματα, τα οποία κυκλοφορούσαν σε όλο τον κόσμο και μ' αυτά μόνο γίνονταν οι συναλλαγές.
- Έφερε από την Κίνα το μυστικό εκτροφής του μεταξοσκώληκα.

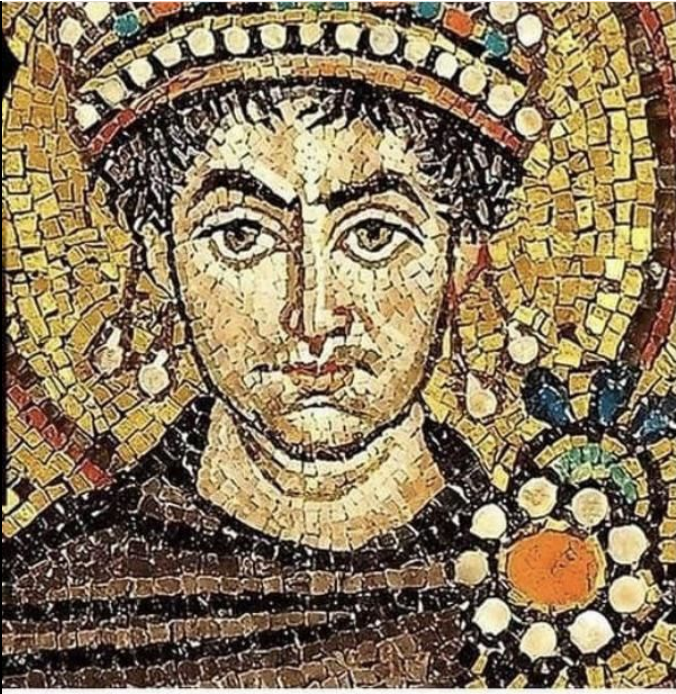
Όλα αυτά έκαναν το Βυζάντιο πλούσιο και δυνατό και τον αυτοκράτορα έτοιμο να ζωντανέψει το όνειρό του: να φτάσει τη βυζαντινή αυτοκρατορία στα παλιά σύνορα της ρωμαϊκής.

JUSTINIEN

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ 527 μ.Χ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ — ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΔΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΠΡΟΝΟΜΙΑ
ΣΤΟΥΣ
ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ
ΣΤΟΥΣ
ΔΥΝΑΤΟΥΣ.

ΕΧΘΡΟΙ ΣΤΟΝ ΒΟΡΡΑ: ΓΟΤΘΟΙ , ΒΑΝΔΑΛΟΙ

ΕΧΘΡΟΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΗ — ΠΕΡΣΕΣ , ΣΑΣΣΑΝΙΔΕΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ

5. Η Θεοδώρα με την ακολουθία της.
(Ραβέννα, Άγιος Βιτάλιος)

5. Η Θεοδώρα με την ακολουθία της.
(Ραβέννα, Άγιος Βιτάλιος)

6. Οι συνεργάτες του Ιουστινιανού

Ο Ιουστινιανός είχε πολλούς και ικανούς συνεργάτες, που τον βοήθησαν πολύ στο έργο του, αλλά και στις δύσκολες στιγμές του. Ανάμεσά τους διακρίθηκαν:

- Η Αυγούστα **Θεοδώρα**, σύζυγος και συναυτοκράτειρα.
 - Ο νομομαθής **Τριβωνιανός**, εκουγχρονιστής των παλαιών και συντάκτης των νέων νόμων (νεαραί) του Κράτους.
 - Ο **Ιωάννης Καππαδόκης**, λογοθέτης οικονομικών και υπεύθυνος είσπραξης των φόρων.
 - Ο **Ανθέμιος** και ο **Ισιδώρος**, μηχανικοί αρχιτέκτονες και σύμβουλοι του αυτοκράτορα για τα δημόσια έργα.
 - Ο **Βελισάριος** και ο **Ναρσής**, στρατηγοί. Ο πρώτος των δυνάμεων της Ανατολής και ο δεύτερος της Δύσης.
- Όλοι διακρίνονταν για τις ικανότητές τους και όχι για την αριστοκρατική καταγωγή τους.

6. Οι συνεργάτες του Ιουστινιανού

ς και ικανούς συνεργάτες, που τον βοήθησαν πολύ στο έργο του, αλλά
η. Ανάμεσά τους διακρίθηκαν:
ύγος και συναυτοκράτειρα.
, εκουγχρονιστής των παλαιών και συντάκτης των νέων νόμων (νεαραί)

ισθητής οικονομικών και υπεύθυνος είσπραξης των φόρων.
ος, μηχανικοί αρχιτέκτονες και σύμβουλοι του αυτοκράτορα για τα
ς, στρατηγοί. Ο πρώτος των δυνάμεων της Ανατολής και ο δεύτερος της
ικανότητές τους και όχι για την αριστοκρατική καταγωγή τους.

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ

ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΕ , ΧΩΡΙΣΕ ΔΗΛΑΔΗ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥΣ ΡΩΜΑΪΚΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕ ΜΕ ΝΕΟΥΣ ΠΙΟ ΔΙΚΑΙΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΓΡΑΜΜΕΝΟΥΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Κατάργησε τα προνόμια των Δήμων.

Απαγόρευσε στους Δυνατούς, τους μεγαλοκτηματίες δηλαδή, να αρπάζουν τα κτήματα των φτωχών καλλιεργητών λόγω χρεών.

Φορολόγησε τους κατοίκους της Αυτοκρατορίας ανάλογα με τα εισοδήματά τους.

Οργάνωσε τη λειτουργία της αγοράς, των λιμανιών, των εμπορικών δρόμων και επέβαλλε δασμούς (φόρους) στα προϊόντα που εισάγονταν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΩΣΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι μεταρρυθμίσεις ευχαρίστησαν τον απλό λαό με τη δικαιοσύνη τους.

Δυσaréστησαν τους Δήμους και όσους είχαν πολλά πλούτη και προνόμια.

Έφεραν πολλά χρήματα στα ταμεία του Κράτους.

ΟΡΓΑΝΩΣΕ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΟ ΜΕ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

ΣΥΝΤΗΡΗΣΕ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΕ ΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

ΕΚΟΨΕ ΝΕΟ ΧΡΥΣΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΚΑΙ ΤΟΝΩΣΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

ΕΦΕΡΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΑ ΤΟ ΜΕΤΑΞΙ ΠΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟΤΕ ΗΤΑΝ ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΤΗΣ ,ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΔΥΟ ΚΑΛΟΓΕΡΩΝ-ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ.

ΕΤΣΙ , ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ: Να ξαναφέρει τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στα παλιά της σύνορα και όλη η Μεσόγειος να ξαναγίνει ρωμαϊκή (Mare nostrum).

Όμως....

4. Μια «σκιερή σελίδα» του Ιουστινιανού

Το δεύτερο έτος της βασιλείας του (529 μ.Χ.) ο Ιουστινιανός έκλεισε τη Φιλοσοφική Σχολή της Αθήνας, που λειτουργούσε από την εποχή του Πλάτωνα (εννέα αιώνες πριν), επειδή θεωρούσε ότι ήταν ο τελευταίος χώρος συντήρησης της αρχαίας θρησκείας. Οι δάσκαλοι της Σχολής υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την πόλη και να ζήσουν αλλού χωρίς το δικαίωμα να διδάσκουν.

4α. Σκηνή από τη φιλοσοφική σχολή των Αθηνών.

(Ψηφιδωτό από την Πομπηία,
1ος αιώνας μ.Χ., Εθνικό Μουσείο Νεάπολης)

